



# Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

## Biuro Ministra

Warszawa, data: 14 sierpnia 2024 r.

znak sprawy: BM-IIIa.015.198.2024.MZ

identyfikator koszulki: 2845084

**Pani**

**Beata Faracik**

**Prezeska Zarządu**

Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu

[beata.faracik@pihrb.org](mailto:beata.faracik@pihrb.org)

[office@pihrb.org](mailto:office@pihrb.org)

**Dotyczy wniosku z 2 sierpnia 2024 r. o udostępnienie informacji publicznej  
w zakresie stanu realizacji zadań zawartych w Krajowym Planie Działania (KPD)  
należących do właściwości Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej**

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej przekazuję  
następujące informacje:

**1. Dyrektywa 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. nt. wymogów dostępności  
produktów i usług.**

Ustawa wdrażająca Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług, tj. ustawa z dnia 26 kwietnia 2024 r. o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze, 15 maja 2024 r. została opublikowana w Dzienniku Ustaw pod pozycją 731. Ustawa (z małymi wyjątkami) wchodzi w życie od dnia 28 czerwca 2025 r.

MFIPR kontynuuje także działalność informacyjno-komunikacyjną i w jej ramach m.in. zorganizowało następujące konferencje:

- 20 kwietnia 2023 r. – II dzień jubileuszowej konferencji programu Dostępność Plus pt. „Dostępność w biznesie – szanse i wyzwania”,

z udziałem mówców zagranicznych, wydarzenie międzynarodowe, transmitowane online.

- 1 grudnia 2023 r. seminarium pt. „Dostępność: nowe europejskie regulacje i trendy”, wydarzenie cieszyło się dużą popularnością i transmitowane było na żywo na platformie youtube i w formie streamingu.
- 12 czerwca 2024 r. – konferencja „Polski Akt o Dostępności – inauguracja”, wydarzenie było komentowane w mediach społecznościowych przez NGOs oraz organizacje biznesowe jako bardzo potrzebne i wartościowe. W dniu konferencji zgromadziło ok. 150 osób w siedzibie MFIPR i kolejne 200 osób online.

Zaplanowane zostało także wsparcie finansowe na wdrożenie wymagań dostępności na wsparcie na szkolenia oraz wzmocnienie kadrowe dla organów nadzoru rynku, a także na szkolenia i doradztwo dla podmiotów gospodarczych z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS).

## **2. Odpowiedzialny biznes – upowszechnianie standardów należytej staranności**

Działalność MFIPR w zakresie promowania standardów odpowiedzialnego biznesu (RBC) oraz upowszechniania należytej staranności w latach 2021-2024 prowadzona była dwukierunkowo:

- a) Koordynacja prac nad projektem dyrektywy UE w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju;
- b) Działania promocyjno-edukacyjne.

### **Ad a) Koordynacja prac nad projektem dyrektywy UE w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju**

MFIPR pełniło od 2022 r. rolę wiodącą w negocjacjach *dyrektywy UE w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju* (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, dalej dyrektywa CSDDD), które toczyły się na forum Grupy Roboczej UE ds. Prawa Spółek oraz w wypracowaniu stanowiska rządu do projektu dyrektywy (stanowisko rządu przyjęte 11 kwietnia 2022 r. i zaktualizowane 31 stycznia 2024 r.)

Na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/dyrektywa-w-sprawie-nalezytej-starannosci> aktualizowano informacje nt. postępów prac nad dyrektywą. Strona internetowa przybliży zakres i tematykę Dyrektywy,

a także wskazuje na pomocniczą rolę wytycznych OECD, w szczególności *Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej oraz Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej*. Wytyczne OECD stanowią dostępne już dziś rzetelne narzędzie, którym można posłużyć się, by wprowadzać w przedsiębiorstwie procesy należytej staranności i w ten sposób przygotować się do obowiązków wynikających z dyrektywy CSDDD w bliskiej perspektywie.

Obowiązki wynikające z CSDDD przybliżono szerokiemu gronu odbiorców podczas webinarów, opisywanych w poniższym punkcie.

Dyrektywa CSDDD została przyjęta przez Radę UE w dniu 24 maja 2024 r. Państwa członkowskie mają dwa lata na wdrożenie przepisów dyrektywy. Oczekiwana jest decyzja ws. określenia resortu wiodącego dla wdrożenia przepisów CSDDD.

Wdrożenie dyrektywy CSDD przyniesie pozytywne skutki dla poszanowania praw człowieka w działalności przedsiębiorstw poprzez m.in.:

- rozwój procedur należytej staranności ograniczających ryzyka;
- zwiększenie odpowiedzialności i rozliczalność przedsiębiorstw za negatywne skutki;
- poprawę dostępu do środków ochrony prawnej dla osób dotkniętych negatywnymi skutkami.

#### **Ad b) Działania promocyjno-edukacyjne**

MFIPR upowszechnia informacje o projekcie dyrektywy CSDDD oraz należytej staranności, w tym w zakresie praw człowieka poprzez swoją [stronę internetową](#), w ramach prac grup roboczych wspierających Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie zagadnień odpowiedzialnego prowadzenia biznesu, a także poprzez działania [Polskiego Krajowego Punktu Kontaktowego OECD ds. odpowiedzialnego biznesu](#) opisane w kolejnym punkcie.

Do czerwca 2024 r. grupy robocze, zapewniające wkład interesariuszy w upowszechnianie zagadnień odpowiedzialnego biznesu, działały w ramach Zespołu ds. Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw – organu pomocniczego Ministra. Po tym czasie funkcjonowały na mocy Zarządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 czerwca 2024 r. w sprawie powołania grup roboczych zapewniających udział

interesariuszy w tworzeniu rozwiązań systemowych w zakresie polityki społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

Ww. zarządzenie ustanowiło nową formułę współpracy z interesariuszami. Został zniesiony Zespół ds. Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw, którego ostatnie posiedzenie odbyło się 12 października 2022 r.

Zarządzenie określiło zadania dwóch grup roboczych, które pozostają aktywne w zakresie zadań związanych z zagadnieniem należytej staranności oraz upowszechnianiem zasad odpowiedzialnego biznesu. Są to: Grupa robocza ds. należytej staranności oraz Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności uczelni.

W latach 2021-2024 działania promocyjno-edukacyjne w zakresie tematyki odpowiedzialnego biznesu były realizowane przez grupy robocze:

- Grupa robocza ds. relacji z osobami świadczącymi pracę – działała przy Zespole ds. Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w latach 2018-2022; zakończyła pracę w 2022 r. w związku ze zrealizowaniem zadań.  
Najważniejsze efekty prac grupy roboczej:
  - „Praca przymusowa. Poradnik: jak ją rozpoznać i jej przeciwdziałać” – publikacja wydana w 2020 r., adresowana do pracodawców oraz korzystających z pośrednictwa agencji zatrudnienia.  
W 2021 r. kontynuowano działania promujące publikację, która została upowszechniona wśród członków Rady Dialogu Społecznego, Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego, organizacji przedsiębiorców.  
Publikacja ta była także promowana wśród agencji zatrudnienia w ramach monitoringu rynku pracy i agencji pośrednictwa pracy przez OPZZ.
  - „Przewodnik CSR po bezpiecznym i zrównoważonym środowisku pracy” wydany w maju 2021 r.
- Grupa robocza ds. społecznej odpowiedzialności uczelni (aktywna grupa robocza).  
W ramach prac tej grupy roboczej w latach 2021-2024 zorganizowano następujące webinaria, które odnosiły się do tematyki praw człowieka w biznesie oraz należytej staranności:
  - Upowszechnianie wiedzy nt. zmian klimatycznych i zrównoważonego rozwoju, 8 listopada 2021 r.
  - Aktualne trendy w rozwoju standardów odpowiedzialnego biznesu,

12 maja 2022 r.

– Webinarium na temat należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej , 27 maja 2024 r.

- Grupa robocza ds. rozwoju raportowania niefinansowego, koordynowana przez MF (działała w ramach Zespołu w okresie marzec 2021 r. – czerwiec 2024 r.).

Grupa robocza upowszechniała informacje o nowych obowiązkach raportowania, w tym w obszarze kwestii społecznych i praw człowieka w biznesie, wynikających z dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD).

W ramach prac tej grupy roboczej w latach 2021-2024 zorganizowano następujące webinaria:

- Projekt dyrektywy UE ws. raportowania przedsiębiorstw na temat zrównoważonego rozwoju, 29 października 2021 r.
- Europejskie Standardy Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju, 27 listopada 2023 r.
- Prezentacja projektu ustawy wdrażającej do polskiego porządku prawnego dyrektywę CSRD, 25 kwietnia 2024 r. (zachęcano do udziału w konsultacjach publicznych projektu ustawy) (ok. 4,8 tys wyświetleń na YT MFiPR)

- Grupa robocza ds. należytej staranności (aktywna grupa robocza). Grupa ta została powołana w związku z pracami nad dyrektywą CSDDD i dużym znaczeniem tematyki należytej staranności dla rynku. Powstała na mocy Uchwały Nr 10 Zespołu do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw z dnia 12 października 2022 r. Aktualne zadania grupy roboczej wyznacza przytoczone wyżej Zarządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w dn. 17 czerwca 2024. Zarządzenie określa, że celem Grupy roboczej ds. należytej staranności jest „wsparcie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie realizacji zadań dotyczących należytej staranności, w tym prac nad międzynarodowymi standardami i regulacjami w zakresie należytej staranności”.

Członkowie grupy roboczej ds. należytej staranności dzielili się uwagami dotyczącymi dyrektywy CSDDD podczas dwóch spotkań w dniach 10 października 2023 r. oraz 28 czerwca 2024 r., podczas których Ministerstwo informowało o treści dyrektywy CSDDD i przebiegu prac nad dyrektywą. Część informacyjna tych spotkań dostępna jest w postaci

nagrań, dostępnych online, które były szeroko upowszechniane w środowisku biznesu i innych zainteresowanych podmiotów.

Na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/grupa-robocza-do-spraw-nalezytej-starannosci> można zapoznać się z nagraniami nt.:

- Dyrektywa ws. należytej staranności przedsiębiorstw (projekt) – 10.10.2023 (ponad 600 wyświetleń na YT MFiPR).
- Prezentacja dyrektywy ws. należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (wersja finalna) – 25.04.2024 r. (ponad 500 wyświetleń na YT MFiPR).

### **3. Działalność polskiego Krajowego Punktu Kontaktowego OECD ds. odpowiedzialnego biznesu**

W ramach działalności KPK OECD ds. odpowiedzialnego biznesu realizowane były następujące działania dotyczące tematyki poszanowania praw człowieka w działalności przedsiębiorstw:

- a) promocja Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej oraz wytycznych sektorowych, ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń dotyczących poszanowania praw człowieka w biznesie,
- b) tłumaczenie dokumentów OECD dotyczących RBC,
- c) upowszechnianie informacji na temat działalności KPK OECD w celu promowania standardów odpowiedzialnego biznesu oraz upowszechniania wiedzy o mechanizmie skargowym umożliwiającym zgłaszanie zawiadomień o potencjalnym naruszeniu *Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych*,
- d) rozpatrywanie zawiadomień o potencjalnych naruszeniach przez przedsiębiorstwa wielonarodowe *Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych*.

#### **Ad a) promocja Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych.**

Wytyczne OECD promowane są przez stronę internetową KPK OECD prowadzoną w [j. polskim](#) i [j. angielskim](#).

Zwiększono w ostatnich latach liczbę wydarzeń promujących Wytyczne OECD – webinarium i konferencji. Osiągnięto znaczne zwiększenie liczby odbiorców

wydarzeń KPK OECD, dzięki organizacji wydarzeń w formule online lub hybrydowej, którą przyjęto po 2020 r. Podczas wszystkich wydarzeń promowano standardy odpowiedzialnego biznesu w kontekście poszanowania praw człowieka w działalności przedsiębiorstw.

KPK OECD współorganizował webinaria grup roboczych, wymienione w poprzednim punkcie a także zorganizował inne wydarzenia w formule online lub hybrydowej, podczas których promowano Wytyczne OECD, ze szczególnym akcentem na prawa człowieka w biznesie:

- webinarium „Należyta staranność w odpowiedzialnych łańcuchach dostaw z perspektywy standardów odpowiedzialnego biznesu”, 19 maja 2022 r.,
- webinarium „Należyta staranność w sektorze rolno-spożywczym”, 22 listopada 2022 r.,
- spotkanie na temat aktualizacji Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, 31 stycznia 2023 r.,
- Konferencja „Odpowiedzialny biznes – angażowanie interesariuszy zgodnie z nowym tekstem Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych”, 27 czerwca 2023 r. (pierwsza konferencja prezentująca nową wersję Wytycznych OECD w sieci 51 KPK OECD na świecie).

Pełną listę wydarzeń organizowanych lub współorganizowanych przez KPK OECD ds. RBC wraz z linkami do nagrań można znaleźć na stronie [Wydarzeń CSR](#).

#### **Ad b) tłumaczenie dokumentów OECD dotyczących RBC.**

Na stronie KPK OECD dostępne są w j. polskim wszystkie sektorowe wytyczne OECD, a także zaktualizowane w 2023 r. *Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej*.

W latach 2021-2024 KPK OECD zapewnił tłumaczenie na j. polski następujących dokumentów OECD:

- Należyta staranność w zakresie odpowiedzialnego udzielania kredytów korporacyjnych i gwarantowania emisji papierów wartościowych (2021 r.).
- Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej (2022 r.).

- Wytyczne OECD-FAO dotyczące odpowiedzialnych łańcuchów dostaw w sektorze rolno-spożywczym (2022 r.).
- Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, edycja 2023 (2024),

a także:

- Rekomendacja Rady OECD na temat roli państwa w promowaniu odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej (2023).

Polskie wersje językowe wytycznych ułatwiają polskim przedsiębiorstwom wdrażanie standardów RBC.

Powyższe publikacje były promowane podczas webinarium online organizowanych i współorganizowanych przez KPK OECD oraz spotkań z interesariuszami, podczas których zwracano także uwagę na kontekst poszanowania praw człowieka w działalności przedsiębiorstw.

#### **Ad c) upowszechnianie informacji na temat działalności KPK OECD oraz o mechanizmie skargowym.**

Organizowane wydarzenia służyły jednocześnie do upowszechniania informacji o działalności KPK OECD i procedurze składania zawiadomień o potencjalnym naruszeniu *Wytycznych OECD* przez przedsiębiorstwa wielonarodowe.

W dniu 21 lutego 2024 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne z interesariuszami KPK OECD, podczas którego omówiono szczegółowo projekt aktualizacji procedury postępowania przed KPK OECD. Zmiana procedury wynika ze zaktualizowanych Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, edycja 2023, w których wprowadzono również zmiany w funkcjonowaniu KPK OECD.

W kwietniu 2024 r. KPK OECD opublikował zaktualizowaną procedurę postępowania przed KPK OECD oraz formularz zawiadomienia o potencjalnym naruszeniu *Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej*. Zaktualizowana procedura oraz formularz zawiadomienia dostępne są w zakładce [Procedura postępowania przed KPK OECD](#).

Przydatne informacje o sposobie składania zawiadomień i procedurze postępowania przed KPK OECD zawarto w broszurze informacyjnej zaktualizowanej w 2022 r., którą ponownie zaktualizowano w 2024 r. m.in. w związku z modyfikacjami w procedurze postępowania przed KPK OECD.

Aktualna broszura o KPK OECD znajduje się na stronie internetowej KPK OECD <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/krajowy-punkt-kontaktowy-oecd> i tłumaczona jest obecnie na j. angielski i j. ukraiński.

KPK OECD promuje swoją działalność nie tylko wśród przedsiębiorstw, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i innych interesariuszy, ale także wśród instytucji rządowych działając na rzecz spójności polityk w promowaniu zagadnień RBC.

W marcu 2023 r. KPK OECD rozesłał do ministerstw i urzędów centralnych polską wersję językową *Rekomendacji Rady OECD na temat roli państwa w promowaniu odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej*, zachęcając do zapoznania się z treścią stosowania zawartych w Rekomendacji zaleceń.

W dniu 22 lutego 2024 r. KPK OECD zorganizował spotkanie z przedstawicielami ministerstw, podczas którego rozmawiano nt. ww. Rekomendacji oraz na temat aktualnej i potencjalnej roli poszczególnych ministerstw w implementacji pięciu *rekomendacji Rady OECD ws. upowszechniania i monitorowania przez rządy wdrażania przez przedsiębiorstwa sektorowych wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w odpowiedzialnych łańcuchach dostaw*. Na podstawie wkładów z ministerstw został do OECD przekazany kwestionariusz opisujący realizację tych pięciu rekomendacji w latach 2021-2023.

#### **Ad d) rozpatrywanie zawiadomień o potencjalnych naruszeniach Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych.**

Ważnym obszarem działalności KPK OECD jest prowadzenie spraw wynikających z zawiadomień o potencjalnym naruszeniu Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej.

W latach 2021 i 2022 r. Polski KPK OECD kontynuował postępowania w dwóch sprawach otrzymanych w 2020 r.

W 2023 r. KPK OECD otrzymał dwa nowe zawiadomienia o potencjalnym naruszeniu przez przedsiębiorstwa Wytycznych OECD.

Informacje o prowadzonych postępowaniach zawarte są w corocznych sprawozdaniach z działalności KPK OECD na stronie:

<https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/dzialalnosc-kpk-oecd>

Oceny wstępne i końcowe w postępowaniach można znaleźć na stronie opisującej proces składania zawiadomień <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zawiadomienia>

Na mocy Zarządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 czerwca 2024 r. została powołana Rada Doradcza KPK OECD ds. spraw odpowiedzialnego biznesu.

Do zadań Rady Doradczej KPK OECD należy zapewnienie wsparcia konsultacyjnego i doradczego w zakresie standardów odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej.

KPK OECD może konsultować z Radą zagadnienia dotyczące postępowań prowadzonych przez KPK OECD w związku z otrzymanymi zawiadomieniami o potencjalnych naruszeniach przez przedsiębiorstwa Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej.

Do udziału w pracach Rady zostali zaproszeni przedstawiciele:

- a. organów administracji rządowej,
- b. instytucji publicznych,
- c. organizacji pracodawców,
- d. organizacji branżowych,
- e. samorządu gospodarczego,
- f. związków zawodowych,
- g. organizacji społeczeństwa obywatelskiego,
- h. organizacji pozarządowych,
- i. środowiska naukowego i akademickiego,
- j. organizacji zrzeszających administrację samorządową.

Powołanie Rady jest realizacją jednego z zaleceń raportu z międzynarodowego przeglądu działalności KPK OECD i będzie służyło wzmocnieniu roli KPK OECD. Pierwsze posiedzenie Rady Doradczej jest planowane we wrześniu/październiku br.

Przegląd działalności polskiego KPK OECD odbył się w dniach 28-29 czerwca 2023 r. W skład Zespołu przeglądowego wchodził przedstawiciele KPK OECD z Bułgarii, Niemiec i USA oraz przedstawiciele Sekretariatu OECD.

Raport z przeglądu polskiego KPK OECD, opublikowany 30 kwietnia 2024 r. dostępny jest na stronie: [https://www.oecd.org/en/publications/national-contact-point-for-responsible-business-conduct-peer-reviews-poland-2024\\_72e8daf0-en.html](https://www.oecd.org/en/publications/national-contact-point-for-responsible-business-conduct-peer-reviews-poland-2024_72e8daf0-en.html)

Aktualnie trwa weryfikacja tłumaczenia raportu na j. polski, które zostanie opublikowane.

KPK OECD rozpoczął wdrażanie zaleceń z przeglądu, m.in. dotyczących powołania organu doradczego KPK oraz dalszego rozwijania działalności promocyjnej. Zalecenia z przeglądu znajdują odzwierciedlenie w planach działalności KPK OECD na najbliższe lata.

#### **4. Działania realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) zrealizowano usługi rozwojowe skierowane do pracowników przedsiębiorstw. Do końca 2023 r. wsparto przedsiębiorstwa w poniższym zakresie:

- zamówień publicznych – 5 258,
- realizacji przedsięwzięć w formule partnerstwa publiczno-prywatnego – 1 131,
- analizy potrzeb rozwojowych przy udziale partnerów społecznych – 2 070.

21 886 pracowników skorzystało ze szkoleń i doradztwa dotyczącego tematyki zarządzania przedsiębiorstwem, a 471 pracowników w zakresie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach. Dodatkowo, 23 337 pracowników uczestniczyło w szkoleniach, których zakres wynikał z rekomendacji sektorowych rad ds. kompetencji, a więc w największym stopniu odpowiadał na zapotrzebowania danych branż na kompetencje.

Natomiast w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) pracownicy przedsiębiorstw mieli dostęp do usług rozwojowych realizowanych w systemie popytowym w ramach Podmiotowych Systemów Finansowania. Z oferty szkoleniowej skorzystało ponad 105 tys. przedsiębiorstw.

Wsparcie kompetencji pracowników przedsiębiorstw w Programach nowej perspektywy 2021- 2027, tj. programie „Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego” (FERS) i Regionalnych Programach obejmują zbliżony zakres działań do dotychczas realizowanych.

#### **5. Program Dostępność Plus**

Program Dostępność Plus 2018-2025 to pierwszy program w Polsce, którego celem jest oddziaływanie na stan dostępności szeroko rozumianej przestrzeni publicznej. Na wdrażanie inicjatyw i inwestycji publicznych związanych z wdrażaniem Programu do końca 2023 r. zostało przeznaczonych ponad 18,7 mld zł., a ponadto w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju

Spółecznego zaplanowano wsparcie w kwocie ponad 2,3 mld zł. Zrealizowane dotychczas i realizowane obecnie konkursy i projekty dotyczą poprawy dostępności różnych podmiotów, w większości publicznych: szkół podstawowych i wyższych, placówek ochrony zdrowia, urzędów, miejsc publicznych, środków transportu, a także działań związanych z kreowaniem i wytwarzaniem różnego typu produktów i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Kluczowym elementem programu „Dostępność Plus” jest Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, która weszła w życie w 2019 r. Zobowiązuje ona podmioty publiczne do zapewnienia minimalnych wymagań w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Ustawa zawiera także mechanizmy zachęcające lub zobowiązujące podmioty spoza sektora publicznego do przestrzegania reguł dostępności. Każdy podmiot realizujący zдания lub zamówienia publiczne musi wykonywać zlecone zadanie / zamówienie w sposób dostępny. Przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o certyfikaty potwierdzające ich dostępność.

Dzięki realizacji przepisów ustawy dotychczas przeprowadzono m.in. następujące działania:

- powołano Fundusz Dostępności (FD) udzielający atrakcyjnych pożyczek pozwalających na finansowanie inwestycji poprawiających dostępność w budynkach mieszkalnictwa wielorodzinnego oraz budynkach użyteczności publicznej. Do końca czerwca 2024 r. udzielono 367 pożyczek o wartości 294,7 mln zł, a przy wsparciu środków z FD zakończono realizację 232 inwestycji na łączną kwotę 147,2 mln zł. Do końca 2023 r. dzięki pożyczkom wymieniono lub zmodernizowano ok. 330 wind, oraz zainstalowano niemal 130 nowych wind w budynkach mieszkalnych i podmiotach publicznych,
- w 2024 r. powołano Radę Dostępności II kadencji złożoną z 50 ekspertów zajmujących się dostępnością i reprezentujących sektor rządowy, samorządy i organizacje pozarządowe. Rada obraduje regularnie (2-3 razy w roku) omawiając najważniejsze kwestie związane z rozwojem dostępności w Polsce, formułuje zalecenia i rekomendacje, opiniuje lub opracowuje dokumenty związane z zapewnianiem dostępności,
- wyznaczono koordynatorów ds. dostępności w co najmniej 3 tys. podmiotów publicznych. Udzielają oni wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami korzystającym z usług publicznych w danym podmiocie, tworzą i nadzorują wykonanie planów poprawy zapewniania dostępności,

- w 2021 r. powstał zbiorczy raport na bazie przeprowadzonego w 2020 r. przeglądu prawa pod kątem poprawy zapewniania dostępności na poziomie wszystkich działów administracji publicznej i sformułowanych rekomendacji w zakresie zmian przepisów prawa, które mają poprawić sytuację osób ze szczególnymi potrzebami. Część wskazanych w raportach zmian prawa jest procedowana,
- w 2021 r. sporządzono pierwszy ogólnopolski raport o stanie zapewniania dostępności, w oparciu o dane przekazane przez ponad 65 tys. podmiotów publicznych. Ustalono w nim, iż wskaźnik dostępności na poziomie kraju wynosi 41%. Na 2025 r. zaplanowano przeprowadzenie kolejnego raportowania stanu zapewniania dostępności podmiotów publicznych – obecnie trwają przygotowania do jego realizacji,
- w 2022 r. zakończono pierwszy nabór podmiotów dokonujących certyfikacji dostępności, w wyniku którego wyłoniono 30 podmiotów, które są uprawnione do realizacji audytów dostępności i wydawania certyfikatów dostępności dla przedsiębiorców i NGO. Do końca 2023 r. wydano 5 certyfikatów, natomiast do połowy 2024 r. liczba wydanych certyfikatów wzrosła do 23,
- we wrześniu 2021 r. uruchomiono postępowanie skargowe dotyczące braku dostępności. W oparciu o przepisy ustawy osoby ze szczególnymi potrzebami mają prawo do złożenia wniosku o zapewnienie dostępności i skargi na brak dostępności podmiotów publicznych. Na podmiot, który mimo uznanej skargi nie zapewni dostępności, zostanie nałożona grzywna. Do końca czerwca 2024 r. wniesiono 101 skarg, z czego 50 spełniało wymagania formalne (były dalej procedowane). Decyzje podjęto w odniesieniu do 22 skarg, 11 z nich rozpatrując pozytywnie.

Poza działaniami wynikającymi z wdrażania ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do najważniejszych zakończonych inicjatyw w Programie należy zaliczyć:

- projekty „Dostępna szkoła”, w których wypracowano model dostępnej szkoły podstawowej wdrażany w 186 placówkach. Wdrożenie modelu oparte było o audyty oraz odbywało się dzięki udzielonym grantom na dostosowania architektoniczne oraz zakupowi materiałów pozwalających na realizację w placówce edukacji włączającej z udziałem dzieci ze szczególnymi potrzebami,

- uruchomienie 23 Centrów Wspierających Edukację Włączającą propagujących edukację uwzględniającą uczestnictwo w zajęciach szkolnych dzieci ze szczególnymi potrzebami,
- projekty w konkursach „Uczelnia dostępna”, na podstawie których w ponad 200 uczelniach wdrażane były 3 różne ścieżki rozwoju dostępności – mini, midi, maxi. Dzięki nim prowadzone były m.in. szkolenia kadr, uruchamiane biura osób z niepełnosprawnościami, świadczone jest wsparcie psychologiczne dla studentów z niepełnosprawnościami oraz wdrażane są zmiany architektoniczne i informacyjno-komunikacyjne pozwalające na swobodne korzystanie ze studiów przez osoby z niepełnosprawnościami,
- projekt Dostępność plus dla Zdrowia skierowany do placówek podstawowej ochrony zdrowia (POZ) i szpitali, w który opracowano model dostępności dla każdego z ww. typów placówki. Dzięki projektowi w 272 POZ i 78 szpitalach przeprowadzono audyty i udzielono grantów na poprawę dostępności. Ponadto 1158 pracowników placówek medycznych przeszkolono w zakresie komunikacji z osobami ze szczególnymi potrzebami. Wypracowano także rekomendacje dotyczące kontraktacji świadczeń medycznych z uwzględnieniem stopnia dostępności danej placówki,
- działania dla przedsiębiorców i jednostek badawczych prowadzone w 7 konkursach o łącznej wartości 282 mln oraz nagrody tytularne dla przedsiębiorców wyróżnionych za działania na rzecz dostępności czy przeprowadzenie pierwszych targów produktów i usług związanych z dostępnością, oraz 3 edycje konkursu "Lider Dostępności priorytetowych branż" na wyłonienie i promocję wysokiej jakości produktów opartych na idei projektowania uniwersalnego,
- uruchomienie 5 inkubatorów innowacji społecznych na rzecz dostępności, które wyłoniły ponad 200 pomysłów na rozwiązania wspierające funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami w wielu obszarach życia,
- uruchomienie 4 Centrów Wiedzy Projektowania Uniwersalnego przy uczelniach wyższych,
- uruchomienie ośrodka Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA) świadczącego kompleksowe usługi konsultacyjne w zakresie dostępności architektonicznej dla 514 podmiotów publicznych planujących nowe inwestycje lub przebudowy,

- udzielenie grantów 861 jednostkom samorządu terytorialnego (JST) na łączną kwotę 107,9 mln zł, na wdrożenie zmian poprawiających dostępność urzędów i instytucji funkcjonujących na danym obszarze,
- opracowanie ok. 60 modeli i standardów dostępności w wielu dziedzinach np. w transporcie zbiorowym (standardy dostępności zintegrowanych węzłów przesiadkowych, obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, orientacji przestrzennej i mobilności), architektury (standard mieszkalnictwa wspomagane), edukacji (standard dostępnej szkoły podstawowej), ochrony zdrowia (standardy dostępności w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej), usługach (standardy dotyczące psów przewodników, Model Dostępnego Sądu, Model dostępnego parku przyrodniczego).

Szerszy opis zrealizowanych w latach 2021- 2023 inicjatyw Programu i ich efektów można odnaleźć w corocznych sprawozdaniach z jego realizacji. Są one publikowane na dedykowanej programowi stronie internetowej. Sprawozdanie za 2023 r. pozostaje na końcowym etapie zatwierdzania przez Stały Komitet Rady Ministrów i powinno zostać opublikowane w III kw. 2024 r.

Z uwagi na powiązanie realizacji Programu z wydatkowaniem środków z funduszy europejskich, w perspektywie finansowej 2021-2027 zaplanowano szereg działań dedykowanych dostępności w programach krajowych i regionalnych. Wsparcie o tym charakterze zaplanowano w krajowym programie współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego + (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego). Planowane są w nim w szczególności dalsze działania służące budowie stabilnego systemu zapewniania dostępności w wielu dziedzinach (m. in. kulturze, transporcie, edukacji, ochronie zdrowia, cyfryzacji) poprzez m.in. poprawę dostępności obiektów i usług jednostek samorządu terytorialnego, zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami lepszego dostępu instytucji kultury czy szkolnictwa wyższego, rozwój edukacji włączającej, poprawę dostępności placówek Ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS), wsparcie systemowego wdrażania dostępności cyfrowej, czy wprowadzenie pożyczek na poprawę dostępności dla przedsiębiorców.

Do połowy 2024 r. przyjęto do realizacji projekty i konkursy FERS wspierające dostępność o łącznej kwocie prawie 2 mld zł, a zaplanowano projekty i konkursy na łączną kwotę ok. 0,4 mld zł.

Duży pakiet wsparcia będzie związany z przygotowaniem rozwiązań pozwalających na sprawną implementację do polskiego prawa w 2025 r.

dyrektywy o dostępności produktów i usług (European Accessibility Act - EAA). Ustawa o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze, przenosząca do polskiego prawa EEA została w kwietniu 2024 r. przyjęta przez Sejm. Przepisy ustawy wejdą w życie w czerwcu 2025 r. i od tej daty przedsiębiorcy działający w takich branżach jak transport drogowy, lotniczy, kolejowy i wodny, bankowość, rozpowszechnianie książek elektronicznych oraz handel elektroniczny powinni wprowadzać na rynek produkty lub usługi, które spełniają wymagania dostępności oraz oferować i świadczyć dostępne usługi zgodnie z przepisami tej ustawy. Działania FERS mają pomóc w przygotowaniu organów nadzorujących wdrażanie ustawy do pełnienia ich zadań (m.in. poprzez szkolenia), ale też przedsiębiorców z branż objętych dyrektywą (także poprzez szkolenia).

Na poziomie horyzontalnym dla wszystkich programów perspektywy 2021- 2027 opracowano kolejną wersję "Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027" (w tym zasady niedyskryminacji i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami). Zobowiązują one do podejmowania działań zapobiegających dyskryminacji ze względu na przesłanki takie jak wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etc. Ponadto w projektach konieczne jest zapewnienie, że nowe produkty (np. zasoby cyfrowe, środki transportu, infrastruktura, usługi) finansowane z programów będą zgodne z zasadami uniwersalnego projektowania. Minimalne reguły w tym zakresie ujęto w zaktualizowanej wersji standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027. Beneficjenci programów będą więc zobowiązani do stosowania standardów przy realizacji projektów, co zapewni wszystkim przyszłym użytkownikom produktów funduszy strukturalnych realną „możliwość skorzystania”. Obecnie przewidziano 5 standardów: szkoleniowy, informacyjno-promocyjny, cyfrowy, architektoniczny, transportowy. Standardy te szczegółowo regulują wymagania wobec sposobu organizacji wsparcia kierowanego do uczestników projektów europejskich oraz tworzonej z tych środków infrastruktury czy nabywanych środków transportu.

## **6. Działania realizowane w Programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego**

Działania mające na celu wzmocnienie **zasady równości szans kobiet i mężczyzn** nie zostały jeszcze uruchomione.

W zakresie **integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluceniem społecznym** w 2023 r. rozpoczęto realizację projektu Centralnego Zarządu Służby Więziennej nakierowanego na przygotowanie osób odbywających karę pozbawienia wolności do skutecznego powrotu na rynek pracy i do społeczeństwa po zakończeniu odbywania kary poprzez ofertę kompleksowych działań aktywizacyjnych na rzecz poprawy motywacji i zdolności do podjęcia zatrudnienia, a także wzmacniania umiejętności cyfrowych i przeciwdziałania patologicznemu hazardowi. Projekt realizowany będzie do 2028 roku i obejmie wsparciem 50,4 tys. więźniów. Wartość projektu wynosi 191,1 mln PLN.

Wdrażany jest także projekt „Europejskie instrumenty zwrotne na rzecz rozwoju ekonomii społecznej”, **w ramach którego podmioty ekonomii społecznej (PES), mogą ubiegać się o preferencyjne pożyczki na start i na rozwój działalności.**

Alokacja projektu wynosi niemal 179 mln zł, a jego beneficjent jest Bank Gospodarstwa Krajowego, który poprzez wybranych pośredników finansowych będzie udzielał pożyczek na terenie całego kraju. Wdrażane są dwa główne rodzaje pożyczek:

- Pożyczka na start – maks. do 100 tys zł w ramach 1 pożyczki ale nie więcej niż 200 tys zł na jeden 1 PES / okres spłaty do 5 lat / karencja 6 miesięcy; możliwość umorzenia do 25% kapitału pożyczki;
- Pożyczka na rozwój – maks. do 500 tys zł w ramach 1 pożyczki ale nie więcej niż 1 mln zł na 1 PES / spłata 7 lub 10 lat zależna od wartości pożyczki/karencja do 6 miesięcy; możliwość umorzenia do 25% kapitału pożyczki.

W obu instrumentach przewidziano także tożsame warunki umorzeń, pod warunkiem osiągnięcia wymiernych korzyści społecznych, do których zaliczono:

- utworzenie miejsc/a pracy dla osób z niepełnosprawnościami lub osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja przedsięwzięć obejmujących usługi świadczone w społeczności lokalnej (usługi zdrowotne lub usługi społeczne) ,
- realizacja przedsięwzięć obejmujących oferowanie usług lub produktów związanych z zapewnianiem dostępności, o której mowa w ustawie z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- realizacja przedsięwzięć w obszarze zielonej gospodarki.

W zakresie **opieki nad dziećmi do lat 3** uruchomiony został w 2023 r. krajowy Program Aktywny Maluch 2022-2029 (wcześniej: Maluch+), który jest nadzorowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Program łączy w sobie różne źródła finansowania – oprócz środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w Programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, także środki z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) oraz środki budżetu państwa. Z tych środków podmioty wskazane w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 mogą skorzystać ze wsparcia na utworzenie miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów, przy czym utworzenie miejsc w części programu finansowanej z KPO możliwe jest tylko w instytucjach typu żłobek lub klub dziecięcy. Podmiot uzyskujący środki na utworzenie nowych miejsc opieki automatycznie otrzymuje również środki z FERS na ich utrzymanie przez pierwsze 3 lata. Głównym adresatem wsparcia ww. programu są w pierwszej kolejności gminy, w szczególności te, w których sytuacja w zakresie dostępności opieki nad dziećmi do lat trzech jest najmniej korzystna. Docelowo ma powstać ok. 102 tys. nowych miejsc opieki nad dziećmi. Pierwszy nabór dot. Programu został ogłoszony w styczniu 2023 r. Ze względu na pozostałą do wykorzystania alokację w lipcu 2023 r. ogłoszono nabór ciągły, który będzie trwał do końca 2025 r. lub do wyczerpania środków przeznaczonych na Program. Cały budżet Programu Aktywny Maluch wynosi blisko 6,5 mld złotych.

Ponadto w maju 2024 r. ogłoszony został nabór na wsparcie osób podejmujących pracę w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w którym przewidziano szkolenia mające na celu przygotowanie 9 tys. osób stanowiących nowe kadry instytucji opieki nad najmłodszymi dziećmi.

## **7. Inne działania podejmowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej:**

- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) rozpoczęło prace nad przygotowaniem średniookresowej strategii rozwoju kraju (śsrk), kluczowego dokumentu, w którym rząd wyznacza kierunek rozwoju w perspektywie najbliższej dekady. Strategia wyznaczy cele i priorytety rozwojowe oraz kluczowe inwestycyjno-gospodarcze interwencje państwa, które będą realizowane, by osiągnąć założone cele.
- Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przygotowywana średniookresowa strategia wyznaczy

uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

- Ramy dla prac nad nową średniookresową strategią rozwoju do roku 2035 stanowi dokument przygotowany przez MFiPR, tj. Koncepcja Rozwoju Kraju 2050. Obecnie projekt dokumentu jest w trakcie konsultacji publicznych i równoległe rozpoczęte zostały prace nad wskazaniem wyzwań i celów dla polityki rozwoju w najbliższych dziesięciu latach, tj. do 2035 roku.
- W dniu 21 maja 2024 r. przy Komitecie Koordynacyjnym ds. Polityki Rozwoju powołany został Międzyresortowy zespół ds. opracowania projektu średniookresowej strategii rozwoju kraju. Zespół ma charakter konsultacyjny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele ministerstw, KPRM, urzędów marszałkowskich oraz GUS. Pierwsze spotkanie zespołu odbyło się w dniu 21 czerwca 2024 r. Spotkanie miało charakter organizacyjny i wprowadzający w proces przygotowania śsrk.
- W czerwcu i lipcu br. odbyły się dwa cykle spotkań roboczych z udziałem ekspertów resortowych i regionów poświęcone czterem, zaproponowanym przez MFiPR, przekrojowym blokom tematycznym (gospodarczemu, zielonej transformacji i środowisku, społecznemu, oraz bezpieczeństwu). Spotkania koncentrowały się na przedyskutowaniu celów, kierunków interwencji i wskaźników w ramach wskazanych bloków tematycznych. Wnioski z tych spotkań oraz zgłoszone uwagi stanowiły bazę do wypracowania struktury i zakresu tematycznego nowej śsrk.
- Planujemy, że prace nad projektem nowej śsrk zostaną sfinalizowane w 2025 r.

Osoby odpowiedzialne za treść informacji:

Anna Mickiewicz – zastępca dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego,  
Wojciech Porczyk – zastępca dyrektora Departamentu Spraw Europejskich i Współpracy  
Międzynarodowej,

Iga Zupok-Gierwatowska – zastępca dyrektora Departamentu Strategii.

Informację udostępniła niżej podpisana.

Z poważaniem

Dorota Rosińska

Dyrektor

/podpisano elektronicznie/

## **Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych**

### **Informacje i dane do kontaktów w sprawie danych osobowych**

Administrator Danych: **Minister Funduszy i Polityki Regionalnej**, ul. Wspólna 2/4, 00-926, Warszawa, e-mail: [kancelaria@mfi.pr.gov.pl](mailto:kancelaria@mfi.pr.gov.pl)

Inspektor Ochrony Danych – e-mail: [iod@mfi.pr.gov.pl](mailto:iod@mfi.pr.gov.pl)

### **Informacje dotyczące przetwarzanych danych osobowych**

- Celem przetwarzania danych jest: realizacja spraw związanych z rozpatrywaniem wniosków o udostępnienie informacji publicznej, wydania decyzji w sprawach o udostępnienie informacji publicznej przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.
- Podstawą prawną przetwarzania danych jest: art. 6 ust. 1 lit c Rozporządzenia<sup>1</sup> oraz ustawa o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) oraz ustawa o Narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164).
- Dane osobowe będą przetwarzane przez okres: 10 lat od wpływu wniosku, a następnie w niezbędnym zakresie podlegają one archiwizacji na podstawie ustawy o Narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164).
- Źródło pochodzenia danych: od osób i podmiotów, które występują do Ministra z wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej.
- Kategorie przetwarzanych danych: imię i nazwisko, adres do korespondencji, oraz ewentualnie inne dane osobowe wnioskodawcy podane we wniosku.
- Podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale niezbędne do udzielania informacji publicznej.

### **Odbiorcy danych osobowych**

- Dane są powierzone do przetwarzania podmiotom świadczącym na rzecz Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej usługi w zakresie zarządzania i rozwoju sieci teleinformatycznych.
- Dane mogą być udostępnione organom Państwowym na podstawie i w granicach powszechnie obowiązującego prawa.

### **Prawa osoby, której dane dotyczą**

Przysługuje Pani/Panu prawo do żądania od Administratora Danych:

- dostępu do swoich danych osobowych,
- ich sprostowania,
- ograniczenia ich przetwarzania.

Żądanie realizacji wyżej wymienionych praw proszę przestać w formie pisemnej do Administratora Danych (adres podany na wstępie, z dopiskiem „Ochrona danych osobowych”) lub w formie elektronicznej na adres [iod@mfi.pr.gov.pl](mailto:iod@mfi.pr.gov.pl).

- Przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

### **Informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu**

Dane osobowe nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE.L Nr 119, str. 1)